

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการส่งเสริมคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา ปีการศึกษา 2559 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ทางการประเมิน ดังนี้

1. เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1.1 เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา

1.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา

1.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา

1.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา

ในการประเมินครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับนักเรียน แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผล

การประเมินโครงการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา ปีการศึกษา 2559 มีผลสรุปของการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$ S.D.= 0.57)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านบริบท ($\bar{X} = 4.16$ S.D.= 0.52) รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.13$ S.D.= 0.65) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.08$ S.D.= 0.53) และด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.08$ S.D.= 0.58)

1.1 ผลการประเมินด้านบริบทของการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$ S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความสอดคล้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.31$ S.D.= 0.50) รองลงมา คือ โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.27$ S.D.= 0.45) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ ($\bar{X} = 4.00$ S.D.= 0.55)

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ บุคลากรที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มีจำนวนเพียงพอมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.24$ S.D.= 0.50) รองลงมา คือ กิจกรรมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$ S.D.= 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.91$ S.D.= 0.55)

1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการของการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$ S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.28$ S.D.= 0.70) รองลงมา คือ มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.26$ S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ วางแผนดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.96$ S.D.= 0.73)

1.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.08$ S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ หลังนักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ นักเรียนเป็นผู้ประหยัดอดออมและใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.22$ S.D.= 0.59) รองลงมา คือ หลังนักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ นักเรียนนำหลักศาสนายึดเหนี่ยวจิตใจและการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.20$ S.D.= 0.50) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หลังนักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจ อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.88$ S.D.= 0.68)

2. การวัดด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 98.40$ S.D.= 2.97) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 112.33$ S.D.= 2.42) รองลงมา คือ ด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 100.34$ S.D.= 2.85) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 92.11$ S.D.= 3.70)

2.2 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการนักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ เท่ากับ 12.43 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.407 คะแนน และหลังเข้าร่วมโครงการนักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 17.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.117 และผลคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมโครงการ มีค่าเฉลี่ย 12.43 คะแนน และคะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมโครงการ มีค่าเฉลี่ย 17.26 คะแนน โดยเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมโครงการ สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.64$ S.D.= 0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.17$ S.D.= 0.73) และด้านเอกสารโครงการ ($\bar{X} = 4.12$ S.D.= 0.73) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.02$ S.D.= 0.70)

อภิปรายผล

จากผลสรุปของการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริบท รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านผลผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Allahviridiyani (2011: Abstract) ที่ศึกษาเรื่องการประเมินอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนในอิหร่านมหาวิทยาลัยเตหะรานด้วยรูปแบบการประเมิน CIPP Model โดยตัวอย่างที่ใช้ทะเบียนนักเรียน จำนวน 20 ฉบับ จากการสุ่ม นักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชาย 10 คน ที่ปรึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน พบว่า ด้านบริบท มีผลเป็นที่น่าพอใจ ด้านปัจจัยนำเข้า มีผลเป็นที่น่าพอใจ ด้านกระบวนการมีผลเป็นที่น่าพอใจและด้านผลผลิต มีผลเป็นที่น่าพอใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohebbi et al. (2011: 3,288) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สำหรับการประเมินหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์อิหร่าน มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ พบว่า ด้านบริบทของหลักสูตรการศึกษาจะดำเนินการโดยการประเมินของการฝึกอบรมมีเป้าหมายและความต้องการในระดับภูมิภาคและความเป็นมืออาชีพ ให้บริการทางวิชาการในทางการแพทย์มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ ได้คะแนน 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ผลการประเมินได้คะแนน 3.43 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการของหลักสูตร ได้คะแนน 3.19 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้คะแนน 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ประเมินแยกอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบทโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโครงการมีความสอดคล้องและเหมาะสม รองลงมา คือโครงการมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนในปัจจุบัน ที่ผลการประเมินออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายตามแนวทางการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ซึ่งเป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ ให้โรงเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการเป็นโครงการต่อเนื่องมาทุก ๆ ปี จึงมีวัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ๆ นั้น แสดงว่าควรนำกิจกรรมของโครงการด้านนี้มาศึกษา ทบทวน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Stufflebeam and Shinkfield (2007: 336) องค์กรหรือหน่วยงานจะใช้ผลจากการประเมินด้านบริบท เพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมาย

สำหรับโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านบริบทระหว่างหรือหลังดำเนินโครงการหรือสิ่งแทรกแซงอื่น ๆ องค์กรและหน่วยงานมักจะดำเนินการและจัดทำรายงานการประเมินด้านบริบทควบรวมไปกับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต กรณีนี้การประเมินด้านบริบท จึงมีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโครงการ และช่วยให้ผู้รับบริการได้ประเมินว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าวมีคุณประโยชน์ตอบสนอง หรือเป็นไปตามความต้องการ จำเป็นของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ฉั่วสกุลและคณะ (2552: 65) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการ ที่ 7 ประจำปีงบประมาณ 2552 สถานศึกษาเชิงชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มาร่วมพิจารณาปัญหา อุปสรรค และผลการดำเนินโครงการคุณธรรม นำความรู้ที่ผ่านมา เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2. ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ รองลงมาคือกิจกรรมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ที่ผลการประเมินออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีบุคลากรพอติดตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด จึงทำให้มีบุคลากรโดยรวมเพียงพอ ส่งผลให้โรงเรียนมีบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ จำนวนเพียงพอด้วย และโครงการนี้ก็เป็นโครงการต่อเนื่อง จึงทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือรูปแบบของการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้นำรูปแบบมาใช้ในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายแต่ในโครงการนี้ มิได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมมาใช้อย่างหลากหลาย การกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของทองหล่อ ห่อทอง (2554: 26) ที่ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนบ้านแม่ระมาตราชูร์บำรุง ปีการศึกษา 2554 รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโรงเรียนแม่ระมาตบำรุง ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโรงเรียนบ้านแม่ระมาตราชูร์บำรุง ปีการศึกษา 2554 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียน

ได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ รองลงมา คือ มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วางแผนดำเนินงานที่ชัดเจน ที่ผลการประเมินออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะเหตุผลเช่นเดียวกับผลการอภิปราย ข้อที่ 1 กล่าวคือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ เป็นโครงการที่โรงเรียนดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ วางแผนดำเนินงานที่ชัดเจน อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสร้างการรับรู้ในเรื่องการวางแผนงานดำเนินโครงการ ๓ ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สมพร ชั่วสกุลและคณะ (2552: 65) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ของสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการ 7 ประจำปีงบประมาณ 2552 โดยภาพรวมพบว่า สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง และผู้ที่รับผิดชอบ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบ วิธีการประเมินผลให้หลากหลาย ครอบคลุม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จตามที่กำหนดไว้

4. ด้านผลผลิตของโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ หลังนักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓ นักเรียนเป็นผู้ประหยัดอดออมและใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเพิ่มมากขึ้น รองลงมา คือ หลังนักเรียนเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง๓ นักเรียนนำหลักศาสนายึดเหนี่ยวจิตใจและการดำรงชีวิต ที่ผลการประเมินออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับการพัฒนาจากกิจกรรมของโครงการ ชี้ให้เห็นถึงระดับความสำเร็จของโครงการ ๓ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจ อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิตประจำวัน อาจเป็นเพราะกิจกรรมของโครงการยังไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของครองทรัพย์ เชิดชู (2556: 86) ที่ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนบ้านพะไล ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการประเมินผลผลิต ของโครงการการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า (1) ด้านความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการสอนนักเรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะสงฆ์อยู่ในระดับมาก (2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้าน

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังดำเนินโครงการมากกว่าก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมของทุกด้านอยู่ใน ระดับสูงมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมา คือ ด้านรักความเป็นไทย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ที่ผลการประเมินออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะกิจกรรมของโครงการยังไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้อยทิพย์ ทองใหญ่ (2551: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ “ชุมชนศรัทธากับเศรษฐกิจพอเพียง” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผลสรุป พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 6 ข้อ คือ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความอดทน ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความภูมิใจในท้องถิ่น

6. ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาศิของโรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า ผลคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมโครงการ มีค่าเฉลี่ย 12.43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.15 และคะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมโครงการ มีค่าเฉลี่ย 17.26 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.30 โดยเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าร้อยละของผลการทดสอบ ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกาญจน์ ฉวีวงศ์ (2552: 71-72) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเอง ด้านจิตใจด้วยการปฏิบัติตนให้มีความสุขทางกายและทางใจ มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดถือหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านสังคม ด้วยการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในครอบครัว มีการทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการทำงานแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ใ้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ดำรงอยู่ และนำวัสดุที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ 4) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยี โดยการเลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาหาข้อมูลและการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์

ในการดำเนินชีวิต 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนพึงพาตนเองด้านเศรษฐกิจ ด้วยการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง พออยู่ พอกิน พอใช้ และดำรงชีวิตตามฐานะของตนเอง

7. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา มีความพึงพอใจระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลและด้านกิจกรรมตามโครงการ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของการดำเนินโครงการตามแผนงานที่กำหนด มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและสะดวกต่อการใช้งาน มีการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ตรงประเด็น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านครูผู้สอน โครงการควรทบทวนเรื่อง ความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมของครูที่ร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองหล่อ ห่อทอง (2554: 26) ที่ได้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียนบ้านแม่ระมาดราษฎร์บำรุง ปีการศึกษา 2554 พบว่า ร้อยละ 97.82 ผู้ปกครองและนักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบ้านแม่ระมาดบำรุง ปีการศึกษา 2554 อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน

ข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการประเมินไปปรับประยุกต์ใช้

1.1 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากและวัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายฯ และสภาพปัญหาของโรงเรียนในปัจจุบัน จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

1.2 การประเมินด้านบริบท ควรทบทวน ปรับปรุง กิจกรรมของโครงการบางกิจกรรม ให้เป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาสนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้มากขึ้น

1.3 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ควรทบทวนรูปแบบการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด และการประเมินโครงการนี้ มีความเพียงพอด้านบุคลากร โครงการอาจมีความเสี่ยงหากโรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอ

1.4 การประเมินด้านกระบวนการ ควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ แผนงานแก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ชัดเจน ทุกขั้นตอน

1.5 การประเมินด้านผลผลิต ควรทบทวน ปรับปรุง บางกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้เหตุผล ในการตัดสินใจของนักเรียน

1.6 การวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรทบทวน ปรับปรุงกิจกรรมที่มุ่งเน้นการ มุ่งมั่นในการทำงาน อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนในอนาคต

1.7 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียน การประเมินโครงการนี้ทำให้มีความเชื่อมั่นว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้นจริง

1.8 การประเมินความพึงพอใจ ควรมีกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาครู คัดเลือกครูที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านกิจกรรมเข้าร่วมโครงการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 รายงานการประเมินโครงการนี้ ทำให้ทราบว่า โครงการประสบผลสำเร็จและควรขยายโครงการให้ครอบคลุมในวงกว้างมากขึ้น

2.2 ควรยกระดับการมีส่วนร่วมในโครงการของผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

3.1 ควรยกระดับการมีส่วนร่วมในโครงการของผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้นมีการประเมินการมีส่วนร่วมในโครงการ

3.3 มีการบูรณาการการประเมินกิจกรรมในทุกกลุ่มสาระ

3.4 ควรเพิ่มการพัฒนากระบวนการสารสนเทศของโครงการ